

פרופ' דב פור

מלאו ימיו של דב, לעולמו הוא נפטר בשיבה טובה, ובכל זאת – הפרידה כואבת.

דב היה מורה שלי, ודברים שהוא לימד אותי לפני עשרות בשנים עדיין מלווים אותי. שנות השישים הרחוקות, דב מלמד אותנו "פרקים היסטוריים בתולדות המדע", וכיום, ממרחק חמישים שנה, אני מוצא את עצמי בהשראת אותו קורס של דב - מלמד קורס דומה, בתכנים דומים ובשם דומה.

גם גישתו הכללית של דב, שהוראה צריכה הן לתת אופק רחב, הן שאת עולם החי של ישראל יש ללמד לא באולמות-הרצאה אלא בשדה, היא נר לרגלי הוראת הזואולוגיה בישראל.

זו הייתה גם גישתו המדעית: צריך הן אופק רחב, הן להכיר את עולם הטבע באופן בלתי-אמצעי. ובשיחות עמו: אל תתחיל בתיאוריות הגדולות ומשם תרד ותחפש עדויות בזואולוגיה. תתמקד בקבוצה אחת של בעלי-חיים אותה תכיר היטב – אבל דרכה וממנה תצא (אבל תצא) אל התמונות הגדולות. בראייתו של דב, התמונות הגדולות נגעו באבולוציה ובזואוגיאוגרפיה.

אבולוציה וזואוגיאוגרפיה, ודב אכן יצא לדיסציפלינות גדולות אלה, כשהוא מטיב לפנות לאותן שאלות מדעיות שעולם הטבע בישראל יכול לתרום להן:

במפגשים בין-יבשתיים של מכלולי פאונה, כגון בין אירו-אסיה לאפריקה, כיצד מתפתח מכלול עולם החי?

האמנם התפתחות מכלול הטבע במים הוא כהתפתחות מכלול הטבע ביבשה?

עושר עולם החי שבים סוף – כיצד התהווה ומי הם מרכיביו?

תעלת סואץ – האם יש חוקיות בהגירה הגדולה, מהים האדום לים התיכון?

דב גם הרגיש שעולם הטבע של ישראל משתנה משמעותית ולנגד עינינו, בהשפעות האדם – ולכן הטיב להבין את החשיבות שבתיעוד המצב של היום, - כי כבר מחר יהיה הטבע שלנו אחר לגמרי, אם בכלל; ולכן כה רבה חשיבותם של אוספי-טבע, ושל מוזיאון לטבע, שאותו כה חלם וכה פעל כדי לכונן בירושלים.

ומתוך תפיסתו שאם אנו לא נחקור ונתעד את עולם הטבע של ישראל איש לא יעשה זאת במקומנו – ביחד עם שטייניץ הוא קידם את הקמת מכון המחקר באילת; השתתף בעריכת כתב-העת הישראלי לזואולוגיה; כתב, ביחד עם דר' חנן דימנטמן ועם דר' טילי שנור את הספר המדעי היחיד על עולם הטבע שהיה בביצות ובאגם החולה; עמד בראש הוועדה למונחי זואולוגיה באקדמיה ללשון העברית; ולימים, באקדמיה הישראלית למדעים הוא יזם, ייסד וערך סדרת ספרים מקיפה שהיא לתפארת הזואולוגיה של ישראל.

איש של ספר (דב כתב כמה וכמה ספרים) וגם איש של חזון למדע זואולוגי, בישראל ובעולם

– יהא זכרו ברוך.

פרופ' יוסף הלר,

המכון למדעי החיים

האוניברסיטה העברית בירושלים